

”En tiedä maalanko koskaan enää ruusuja”

Senja Vellonen (s. 1954) on yksi suomalaisen akvarellimaalauksen harvoista todellisista mestareista. Hänen isokokoiset akvarellinsa ovat tuoneet katsojien eteen maagisia maailmoja, jotka houkuttelevat mukaan tunnetilojen väliseen välillä huumavaan ja välillä hauraan herkkään vuoropuheluun.

Vellonen työskentelee sarjallisesti. Lähtökohta on näennäisen yksinkertainen: aiheena voi olla kukka tai keittiöstä löytyvä hyötykasvi, mutta kehimällä teemaansa auki Vellonen avartaa sekä maalaustaitteen reunaehtoja että teosten tunnerekisteriä. Hän vie teemansa ääri rajoille tutkiessaan aiheen antamia mahdollisuuksia ja reunaehtoja.

2000-luvun alussa Vellonen maalasi loputtomasti ruusuja: huumavia ruusuja, surullisia ruusuja, villin eroottisia ruusuja, haikeita ruusuja. Nyt hän toteaa ”ettei tiedä maalaako enää koskaan ruusuja”. Vellosen maaginen aistillisuus on löytänyt jo keittiöstä uuden kohteen. Keittiöerotiikan leikissä mukana voivat olla vaikka granaattiomena, papaija ja munakoiso. Ruusun ohut punahehku on muuttunut pehmeän hedelmälihan kosteudeksi ja pursuavien siementen rypäiksi. Haaste on kuin akvarellistille tehty, ja välineen rajat odottavat jälleen tutkijaansa.

Mutta viihtyy Vellonen ulkona luonnossakin. Hän voi maalata vanhojen omenapuiden alla tsehovilaista tunnelmaa tai matkustaa Islantiin tutkailemaan geysirien ja vesiputousten rytmittämää kylmää maisemaa. Sinnekin hän tosin joutui täysin vahingossa. Vellonen ei lähestykään aiheitaan ankaran metodisesti. Hän pitää myös sattumasta, eikä aiheella sinänsä ole suurtakaan merkitystä. Maalaria kiinnostavat maalaukselliset ongelmat, ennen kaikkea valo ja väri, ja vasta teeman kehittyessä tekeminen saa seurakseen muita asioita. Alku voi olla hyvinkin yksinkertainen: Vellonen katsoo omenapuuta ja miettii: ”Onpas vaikeaa, en taida osata.” Sitten on vain ryhdyttävä maalaamaan ja siitä se lähtee.

Isot akvarellit ovat saaneet seurakseen myös kulloiseenkin teemaan liittyviä taiteilijakirjoja, joita Vellonen on tehnyt vuodesta 1984 useita kymmeniä: ”Kirjan kautta pääsee lähemmäksi maalausta, ikään kuin maalauksen sisään.” Ilman sanojakin syntyy näin valon ja varjon runoutta.

Otso Kantokorpi